

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (протокол №5 від «25» квітня 2016 р.)

ПОГОДЖЕНО

Директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Л.Б. Лук'янова

«25» квітня 2016 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Науки про освіту»

«Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» /
«Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Науки про освіту»

1. Кваліфікація	доктор філософії у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Науки про освіту» / Doctor of Philosophy (PhD) in 01 'Education' by speciality 011 'Sciences about Education'.
2. Офіційна назва програми	Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі / Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide
3. Тип диплома Обсяг програми	одиничний 32 кредити / 4 роки навчання
4. Наукова установа	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України
5. Акредитуюча організація	Акредитаційна комісія України
6. Період акредитації	2016 р.
7. Цикл/ рівень	третій рівень вищої освіти згідно з Національною рамкою кваліфікації; 8 рівень EQF LLL (Європейська рамка кваліфікацій для навчання упродовж життя).

А. Мета освітньої програми

Забезпечення умов для якісної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у галузі 01 «Освіта» за спеціальністю 011 «Науки про освіту» з проєкцією на проблеми педагогічної освіти і освіти дорослих на основі опанування досягнень національної і європейської педагогічної думки та освітньої практики.

Розвиток у майбутніх докторів філософії аксіологічних орієнтацій, професійно-наукової, мовно-комунікативної, інформаційної, методологічної культури наукового пошуку, технологічних здатностей, критичного мислення, педагогічної майстерності, інших компетентностей, необхідних для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької діяльності, кар'єрного зростання у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

В. Характеристика програми

1. Предметна область (галузь знань)

Наукові дослідження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

Основні об'єкти вивчення: методологічні підходи, теоретичні засади, інноваційні технології, компаративістські дослідження, інформаційно-комунікативні ресурси, історико-педагогічна ретроспектива розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і зарубіжжі.

Цілі навчання: здобувач ступеня доктора філософії має оволодіти:

- концептуальними і методологічними знаннями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих та міждисциплінарними знаннями з урахуванням інтердисциплінарної диференціації наук про освіту;
- здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих;
- здатністю до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих;
- здатністю розроблення та реалізації проєктів власних досліджень з метою переосмислення та створення нового цілісного знання та впровадження їх в освітню практику вищої, неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих;
- комунікативними вміннями щодо спілкування в

діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих;

- здатністю ініціювати і реалізовувати інноваційні проекти, виявляючи лідерські, комунікативні, дослідницькі, педагогічні якості;

- високим ступенем соціальної відповідальності за результати власних досліджень, здатністю до саморозвитку і самовдосконалення упродовж життя, відповідальністю за навчання різних категорій громадян.

Теоретичний зміст предметної області: провідні теоретичні і методологічні підходи до підготовки докторів філософії відповідно до освітньої програми зафіксовані у Концепції освіти дорослих (2011), Галузевій концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013), Педагогічній Конституції Європи (2014), Гамбурзькій декларації про освіту дорослих (1997), Кьольнській хартії (1999), Дамаській декларації Міжнародної ради з освіти дорослих (2002), Комюніке Комісії Європейських товариств (2006) та ін., згідно з якими основними принципами здійснення освітньо-наукової діяльності є інноваційність, гнучкість у реагуванні на суспільні зміни, поєднання національних освітніх традицій та світового досвіду, академічна мобільність, прогностичність, формування спектру загальних і фахових компетентностей. Прогнозування результату підготовки докторів філософії зумовлене реалізацією засадничих положень законодавчих ресурсів шляхом формування і розвитку загальних і фахових компетентностей.

Методи, методики та технології: історико-структурний, хронологічний, діахронний, прогностичний, компаративістський методи; методи структурно-системного аналізу, наукової ідентифікації й порівняльного аналізу; метод спостереження, анкетування, експертних оцінок, педагогічного моніторингу, статистичного аналізу даних; особистісно орієнтовані, психологічні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні технології.

2. <i>Основний фокус програми та спеціалізації</i>	Методологічний, методичний інструментарій дослідження освітніх явищ, процесів, історичного досвіду, тенденцій, принципів, закономірностей, інноваційних технологій у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і зарубіжжі.
3. <i>Орієнтація програми</i>	Дослідницька
4. <i>Особливості та відмінності</i>	Немає аналогів в Україні у напрямі дослідження освітніх явищ і процесів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у вітчизняному і зарубіжному вимірах. Участь у діяльності Української асоціації освіти дорослих та Центрах педагогічної майстерності.
С. Здатність до працевлаштування та подальшого навчання	
1. <i>Здатність до працевлаштування.</i>	Проведення досліджень у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у наукових інституціях і вишах, викладацька діяльність, навчання різних категорій дорослого населення на регіональному, всеукраїнському рівнях, співпраця з громадськими організаціями, товариствами, науково-дослідницькими установами, вищими навчальними закладами зарубіжжя у напрямі навчання дорослих.
2. <i>Подальше навчання.</i>	Обмін досвідом з викладачами, науковцями вищих навчальних закладів, дослідницьких установ, інституцій системи неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих. Участь у міжнародних проектах з проблем педагогічної освіти і освіти дорослих.
Д. Стиль викладання	
1. <i>Підходи до викладання та навчання.</i>	Базується на активному навчанні у напрямі реалізації власного дослідницького проекту з обраної проблеми у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. Навчання спрямоване на обмін теоретичними і практичними здобутками, професійним досвідом у

	вітчизняному науково-освітньому середовищі, презентування власних досягнень у науково-освітньому дискурсі зарубіжжя у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у формі публікацій, виступів, участі у семінарах, конференціях.
<i>2. Методи оцінювання.</i>	Оцінювання результатів навчання відбувається у процесі практичних, семінарських занять, підготовки завдань для самостійної роботи, індивідуальних завдань дослідницько-проектного спрямування. Загальна оцінка формується за результатами підсумкового контролю з кожної дисципліни, які передбачені навчальним планом відповідно до циклу загальної і професійної підготовки та вибіркової дисциплін. Оцінюються також такі види діяльності, як: публікація у фаховому виданні України, міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science), участь у науковій всеукраїнській конференції (за умови опублікування тез доповіді), участь у науковій міжнародній конференції (за умови опублікування тез доповіді). Остаточне оцінювання та вручення диплома відбувається після відкритого захисту дисертації.
Е. Програмні компетентності	
Загальні компетентності	Аналітичні уміння. Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, здатність до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень.

	<p>Когнітивні уміння. Здатність до здійснення класифікацій отриманого нового знання (визначення причинно-наслідкових зв'язків, принципів, сукупності методів тощо) за результатами емоційного переживання і осмислення рангу наукової новизни власного наробку. Здатність планувати та керувати власним часом.</p>
	<p>Критична самооцінка. Здатність визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку на основі рефлексивного аналізу власних результатів дослідження.</p>
	<p>Комунікація. Здатність спілкуватися результативно в усній та письмовій формах у фаховому і нефаховому середовищі. Уміння міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи, представлення результатів власної діяльності через різні інформаційні ресурси.</p>
	<p>Здатність організовувати і брати участь у проектній діяльності. Здатність розробляти та управляти проектами у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, демонструвати своєчасність та спланованість у дослідженні.</p>
	<p>Інформаційні технології. Здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології для організації проектної діяльності, здійснення дослідницького пошуку у процесі підготовки публікацій, дисертаційного дослідження тощо.</p>
	<p>Здатність до рефлексії. Здатність допомагати іншим у процесі викладацької діяльності, через наставництво, у ході організації і участі у проектній діяльності, командній роботі під час семінарських, практичних занять.</p>

	<p>Працювати етично. Здатність до реалізації етичних норм у науково-дослідницькій і викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних цінностей.</p>
	<p>Підприємництво. Здатність визначати підприємницькі можливості власного дослідницького проекту, результатів наукового пошуку, участі у проектній діяльності, прогнозувати вплив власного дослідження на розвиток громади, регіону, країни.</p>
	<p>Ціннісні орієнтири. Уміння цінувати та поважати мультикультурність. Здатність діяти на засадах соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції.</p>
	<p>Креативність. Здатність генерувати нові ідеї; творчо вирішувати проблеми у процесі дослідницького пошуку у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного творчого саморозвитку.</p>
	<p>Вольові якості. Здатність до самостійного дослідницького пошуку, аналітичної роботи. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p>
	<p>Команда робота. Здатність працювати у колективі, долати бар'єри для ефективної командної роботи. Здатність працювати як автономно, самостійно, так і в команді.</p>

Фахові компетентності

1. Готовність до здійснення власної **аналітико-синтетичної діяльності** з метою визначення специфіки предмету дослідження, рівня його віддзеркалення в науковій літературі та розробки власних теоретичних конструктів, адекватних особливостям розв'язання обраної проблеми у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. Здатність до аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідеологічних засад освітньої політики на наднаціональному та національному рівнях; навичками застосування синергетичного, системного, аксіологічного, феноменологічного та інших методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування; навичками критичної інтерпретації досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної теорії/історії освіти і педагогіки, синтезу нових ідей; до спілкування з предмету дослідження у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища.

2. Вільна **фахова комунікація англійською мовою** на будь-якому рівні у сфері діяльності та суміжних галузях. Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формату наукового проекту відповідно до сучасних

вимог щодо наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння і навички у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень англійською мовою, здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу. Володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраної спеціальності. Вміти читати оригінальну наукову літературу за спеціальністю, спираючись на вивчений граматичний і лексичний матеріал, країнознавчі й професійні знання і навички мовленнєвої та контекстуальної інтуїції.

3. Продуктивна фахова комунікація українською мовою. Володіння методами опису, ідентифікації й класифікації ключових понять у сфері наукової професійної комунікації; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо підготовки наукових текстів в усній і писемній формі у різних наукових сферах (науки про освіту, філологія тощо); уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації власних результатів дослідницького пошуку, здатність застосовувати знання про особливості підготовки наукової доповіді, виступу, презентації у предметній галузі; здатність організувати дослідницько-інноваційну групову роботу щодо популяризації наукових результатів у вітчизняному і міжнародному науковому середовищі через посередництво засобів наукової

	<p>фахової української мови. Уміння здійснювати літературне і наукове редагування текстів, добирати цитатний матеріал, нормативно оформляти покликання; здатність коригувати власні мовні огріхи, виявляти високий рівень мовно-комунікативної культури в освітньо-науковій діяльності.</p>
	<p>4. Готовність до генерації власних ідей щодо наукових інновацій; здатність до побудови шляхів і способів створення нового наукового продукту, творчого підходу до розв'язання обраної наукової проблеми за результатами опертя на методологію філософського і загальнонаукового рівнів. Готовність до розробки змісту, технологій і окремих методик забезпечення функціонування певних складників системи неперервної національної освіти у вимірах конкретно-наукового методологічного розгляду.</p>
	<p>5. Здатність використовувати інформаційні ресурси в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області для вирішення локальних та глобальних завдань сучасного освітньо-інформаційного простору.</p>
	<p>6. Здатність концептуалізувати та створювати проекти у сфері освіти і освіти дорослих у напрямі генерації нових ідей, розширення можливостей використання методів, форм технологів навчання педагогічної освіти і освіти дорослих, репрезентувати здобутки вітчизняної педагогічної освіти і освіти дорослих у міжнародному вимірі.</p>

	<p>7. Здатність ефективно застосовувати основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності; здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької діяльності; здатність до професійного самоосвіти, самозростання, самореалізації у процесі викладацької роботи.</p>
	<p>8. Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими педагогами-науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.</p>
	<p>9. Здатність здійснювати історико-педагогічний аналіз педагогічного явища в динаміці та часовій послідовності; здійснювати аналіз історії розвитку ідей педагогів, науковців, традиції оригінальних систем підготовки вчителя провідними педагогічними навчальними закладами України. доцільно здійснювати періодизацію розвитку національної і зарубіжної освіти.</p>
	<p>10. Знання та володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення з метою визначення ключових тенденцій розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні у зарубіжних країнах; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію про еволюцію систем освіти зарубіжних країн з різноманітних джерел; уміння здійснювати порівняльний аналіз</p>

	<p>освітньо-наукових проблем у міжнародному контексті; уміння зіставляти закономірності й тенденції розвитку педагогічної теорії і практики в різних країнах світу; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення зарубіжжя у вітчизняній предметній галузі; здатність прогнозувати тенденції розвитку освітніх систем у швидкозмінному середовищі. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, педагогічної освіти і освіти дорослих й уміння їх використовувати в професійній і громадській діяльності.</p> <p>11. Здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, зокрема прийомів вербальної та невербальної комунікації; вміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства; володіння технікою налаштування на педагогічну діяльність та технікою керування психічним самопочуттям; здатність до активного слухання; оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного вдосконалення.</p> <p>12. Уміння педагогічного проектування навчання дорослих, здатність до організації і проведення інтерактивних навчальних занять; уміння використовувати набуті знання у професійній і громадській діяльності; здатність застосовувати набуті знання, сучасні досягнення з педагогіки, психології та їх субдисциплін, інших наук у професійній діяльності. Здатність використовувати інформаційні технології для успішного проектування, організації</p>
--	---

	викладацької і науково-дослідницької діяльності.
	<p>13. Здатність застосовувати самоаналіз та самооцінку. Здатність моделювати у професійному бутті динаміку власного професійно-культурного розвитку у вимірах потенціалу таких властивостей особистості, як комунікативність, інтелектуальність, інноваційність; здатність до реалізації професійної творчості як засобу кар'єрного руху на рівні її впливу на професійно-культурний розвиток; професійної самоосвіти і самовиховання.</p>
	<p>14. Здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації у процесі науково-дослідницької роботи, формування умінь викладацької діяльності. Здатність керуватися етичними, культурними та іншими орієнтирами, пов'язаними з наявністю відмінностей та особливостей різних категорій дорослих, виявляти толерантне ставлення до думок інших людей. Уміння проектувати власну діяльність з позиції впливу на розвиток громадянського суспільства.</p>
Ф. Програмні результати навчання	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здатність використовувати знання сучасних проблем філософії науки і освіти при вирішенні освітніх і професійних завдань у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. ▪ Здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб педагогічної освіти і освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів. ▪ Здатність використовувати знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів та володіння практичними уміннями презентації наукових досліджень у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою англійською мовою. ▪ Знання базових категорій, мовних засобів наукового тексту, володіння 	

основами майстерності усного наукового виступу, уміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих рідною мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю.

- Здатність конструювати педагогічний процес на основі сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних і рефлексивних педагогічних умінь, які опосередковуються змістом і цінностями особистості викладача-дослідника.
- Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційного характеру у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих шляхом організації і участі у проєктній діяльності з залученням фахівців України і зарубіжжя.
- Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності щодо удосконалення наукової та навчально-виховної роботи освітніх установ шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів.
- Здатність визначати відповідні завдання викладання і навчання та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання в освітній практиці; визначати, поважати та керуватися етичними, культурними та іншими принципами у викладацькій діяльності.
- Здатність будувати відносини та партнерство з учасниками навчально-виховного процесу без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб; визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку; реалізовувати ціннісні установки, етичні принципи у процесі професійної комунікації.
- Здатність використовувати іноземну мову у процесі науково-професійного й ситуативного міжкультурного спілкування в усіх видах мовленнєвої діяльності з дотриманням соціальних норм мовленнєвої поведінки.
- Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формату наукового проєкту відповідно до сучасних вимог наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень англійською мовою; здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу.
- Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; обізнаність і здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідженнями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

- Здатність здійснювати аналіз, синтез, зіставлення, систематизацію й узагальнення для виявлення об'єктивних даних щодо системи педагогічних поглядів із урахуванням розвитку педагогічної думки в Україні та за її межами.
- Здатність до вибору відповідних методів та інструментальних засобів наукового дослідження з порівняльної педагогіки для розв'язання завдань, пов'язаних з обґрунтуванням шляхів використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в процесі реформування вітчизняної системи освіти.
- Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими педагогами-науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.
- Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і людиновимірних, особистісно орієнтованих технологій на основі історико-педагогічного досвіду національної вищої освіти.
- Здатність розв'язувати проблеми щодо удосконалення наукової та дослідницької діяльності у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; здатність розробляти науково-дослідні програми і проекти.
- Здатність опановувати передові концептуальні та методологічні знання в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, порівняльної освіти дорослих, андрагогіки і на межі предметних галузей; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя.
- Здатність до рефлексивного керування діяльністю студентів (переміщення їх у позицію активного суб'єкта навчання); розвиток їхньої компетентності щодо самоуправління власною діяльністю; організація процесу навчання як вирішення навчально-пізнавальних проблем на основі творчої взаємодії зі студентами; усвідомлення необхідності створення умов для формування у вихованців гуманної позиції у розумінні мети і завдань власної педагогічної діяльності; допомогти опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань освіти, навчання і виховання, оволодіти елементами педагогічної техніки керування собою; уміння використовувати засоби цілеспрямованого професійного вдосконалення.
- Здатність наукового і літературного редагування наукових текстів, результатів власного текстотворення, вибір нормативних мовних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації власних текстів рідною мовою, спрямованість на репрезентацію власного текстотворення науковій спільноті та громадськості у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

- Здатність розробляти кар'єрограму особистісного типу на основі знань про теорію й технологію професійно-культурного розвитку, проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.
- Здатність здійснювати аналіз історії розвитку ідей педагогічної майстерності, традицій підготовки вчителя у провідних навчальних закладах України; розуміння специфіки професійної підготовки майбутніх учителів, формування в них компетентнісної довершеності як творців педагогічної дії.
- Здатність до визначення тенденцій освіти дорослих в історичній ретроспективі в зарубіжному і вітчизняному вимірах.
- Надавати ефективну підтримку іншим під час викладання, наставництва чи демонстрації наочних прикладів.
- Прогнозувати та керувати ефективно дослідницькими та управлінськими проектами, пов'язаними з проведенням компаративістських досліджень у сфері освіти дорослих за участі інших людей.
- Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до навчального плану

Код та найменування спеціальності _____ **011 «Науки про освіту»** _____

Рівень вищої освіти **третій** _____

Спеціалізація **011 «Науки про освіту»** _____

Освітня програма _____

Форма навчання **очна** _____

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання **32 кредити** _____

Навчальний план, затверджений Вченою радою _____
(дата та номер протоколу)

Відповідність вимогам стандарту вищої освіти (в разі наявності) _____

Відповідність вимогам професійного стандарту (в разі наявності) _____

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання, визначені у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №261 від 23.03.2016 р. та конкретизовані у Правилах прийому до аспірантури та докторантури Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Відповідно до зазначених документів:

1. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту на рівні магістра/ спеціаліста. До вступних випробувань допускаються абітурієнти, які вчасно подали всі необхідні документи для вступу, та презентували дослідницьку пропозицію.

2. Вступні випробування до аспірантури ІПОД НАПН України проводяться предметними комісіями і складаються з:

а) вступного іспиту із спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності)

б) вступного іспиту із англійської (німецької) мови в обсязі, який відповідає необхідному вступному рівню для подальшого навчання (вдосконалення) цієї іноземної мови в аспірантурі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти;

г) додаткового іспиту із спеціальності (на вибір вченої ради ІПОД НАПН України) для абітурієнтів, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра/спеціаліста;

д) презентації дослідницької пропозиції.

3. Для конкурсного відбору осіб, які вступають для здобуття наукового ступеня доктора філософії конкурсний бал обчислюється як сума результату

вступних іспитів із спеціальності, іноземної мови, філософії та презентації дослідницької пропозиції. Вага кожного вступного випробування у конкурсному балі обраховується за п'ятибальною шкалою. Максимальна кількість балів для складання рейтингу вступників (максимальний сумарний результат вступних випробувань) – (5 балів за іспит з іноземної мови + 5 балів за іспит зі спеціальності + 10 балів за презентацію дослідницької пропозиції+ додаткові бали).

4. Таблиця вимірювання балів за результатами проведених вступних випробувань до аспірантури:

Вступний іспит зі спеціальності	Вступний іспит з іноземної мови	Презентація дослідницьких пропозицій	Додаткові бали	Сума всіх балів
5	5	10	7	27

5. Додаткове вступне випробування з фаху оцінюється за шкалою «склав» / «не склав». Вступник, який отримав з додаткового вступного випробування з фаху оцінку «не склав», до участі у подальшому конкурсі не допускається.

6. Вступники, які без поважних причин не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, або, знання яких було оцінено балами нижче встановленого у програмі вступного випробування рівня, а також вступники, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
I. Цикл загальної підготовки (14 кредитів)		
Нормативні дисципліни		
Модуль 1. Філософія освіти і методологія освітніх досліджень (3 кредити)		
<p>Загальні (аналітичні уміння, когнітивні уміння, вольові якості та ін.) Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності; володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення; здатність застосовувати самоаналіз та самооцінку).</p>	<p>Здатність використовувати знання сучасних проблем філософії науки і освіти при вирішенні освітніх і професійних завдань у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.</p>	<p>Філософські засади освіти в синхронічному і діахронічному дискурсі (2 кредити)</p>
<p>Загальні (аналітичні уміння, когнітивні уміння, критична самооцінка, здатність до рефлексії). Фахові (готовність до здійснення власної аналітико-синтетичної діяльності, готовність до генерації власних ідей щодо наукових інновацій, уміння педагогічного проектування).</p>	<p>Здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб педагогічної освіти і освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів.</p>	<p>Методологічні основи дослідження освітніх явищ і процесів (1 кредит)</p>

Модуль 2. Фахова мова та академічне письмо (4 кредити)		
Загальні (аналітичні уміння, комунікація, здатність до рефлексії, ціннісні орієнтації, підприємництво). Фахові (фахова комунікація англійською мовою, здатність концептуалізувати і створювати проекти, здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації).	Здатність використовувати знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів та володіння практичними вміннями презентації наукових досліджень у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою англійською мовою.	Наукова фахова англійська мова (2 кредити)
Загальні (аналітичні уміння, комунікація, здатність до рефлексії). Фахові (фахова комунікація українською мовою, здатність до реалізації ціннісних орієнтацій).	Знання базових категорій, мовних засобів наукового тексту, володіння основами майстерності усного наукового виступу, вміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих рідною мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю.	Наукова фахова українська мова (2 кредит)
Модуль 3. Організаційна та проектна дослідницько-інноваційна діяльність в освіті (4 кредити)		
Загальні (комунікація, креативність, інформаційні технології).	Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності щодо удосконалення наукової та навчально-	Сучасні технології в освіті (1 кредит)

<p>Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, здатність використовувати інформаційні ресурси, готовність до генерації власних ідей).</p>	<p>виховної роботи освітніх установ шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів.</p>	
<p>Загальні (аналітичні уміння, комунікація, здатність організувати і брати участь у проектній діяльності, підприємництво). Фахові (здатність концептуалізувати і створювати проекти).</p>	<p>Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційного характеру у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих шляхом організації і участі у проектній діяльності з залученням фахівців України і зарубіжжя.</p>	<p>Проектна діяльність в освіті (1 кредит)</p>
<p>Загальні (аналітичні уміння, когнітивні уміння, інформаційні технології, критична самооцінка). Фахові (готовність до здійснення власної аналітико-синтетичної діяльності; готовність до генерації власних ідей щодо наукових інновацій; здатність використовувати інформаційні ресурси; володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення).</p>	<p>Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими педагогами-науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.</p>	<p>Кількісні та якісні методи дослідження (1 кредит)</p>
<p>Загальні (інформаційні технології,</p>	<p>Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності</p>	<p>ІКТ в освітньо-науковій діяльності (1 кредит)</p>

<p>комунікація, креативність). Фахові (здатність використовувати інформаційні ресурси, здатність концептуалізувати і створювати проекти).</p>	<p>шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів.</p>	
<p>Модуль 4. Викладання і навчання в сучасній вищій освіті (2 кредити)</p>		
<p>Загальні (аналітичні уміння, когнітивні уміння, ціннісні орієнтири, працювати етично, критична самооцінка, комунікація). Фахові (здатність ефективно застосовувати основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності, здатність використовувати інформаційні ресурси, готовність до генерації власних ідей).</p>	<p>Здатність визначати відповідні завдання викладання і навчання та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання в освітній практиці; визначати, поважати та керуватися етичними, культурними та іншими принципами у викладацькій діяльності.</p>	<p>Психолого-педагогічні засади викладання і навчання (1 кредит)</p>
<p>Загальні (аналітичні уміння, когнітивні уміння, ціннісні орієнтири, працювати етично, критична самооцінка, комунікація, командна робота). Фахові (здатність ефективно застосовувати</p>	<p>Здатність конструювати педагогічний процес на основі сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних і рефлексивних педагогічних умінь, які опосередковуються змістом і цінностями особистості викладача-дослідника.</p>	<p>Викладацька практика (2 кредити)</p>

<p>основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності, здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, здатність використовувати інформаційні ресурси, готовність до генерації власних ідей).</p>	<p>Здатність будувати відносини та партнерство з учасниками навчально-виховного процесу без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб; визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку; реалізовувати ціннісні установки, етичні принципи у процесі професійної комунікації.</p>	
II. Цикл професійної підготовки (18 кредитів)		
Обов'язкові дисципліни (10 кредитів)		
Модуль 1. Академічне письмо англійською мовою (3 кредити)		
<p>Загальні (аналітичні уміння, комунікація, здатність до рефлексії, ціннісні орієнтації, підприємництво). Фахові (фахова комунікація англійською мовою, здатність концептуалізувати і створювати проекти, здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації).</p>	<p>Здатність використовувати іноземну мову у процесі науково-професійного й ситуативного міжкультурного спілкування в усіх видах мовленнєвої діяльності з дотриманням соціальних норм мовленнєвої поведінки.</p>	<p>Іноземна мова у науково-професійному і міжособистісному спілкуванні (2 кредити)</p>
<p>Загальні (аналітичні уміння, комунікація, здатність до рефлексії, ціннісні орієнтації, підприємництво). Фахові (фахова комунікація англійською мовою, здатність</p>	<p>Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формату наукового проекту відповідно до сучасних вимог наукового</p>	<p>Академічне письмо та переклад наукових текстів (1 кредит)</p>

<p>концептуалізувати і створювати проекти, здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації).</p>	<p>дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень англійською мовою; здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу.</p>	
<p>Модуль 2. Організація досліджень в освітній галузі (4 кредити)</p>		
<p>Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, креативність, критична самооцінка, інформаційні технології, командна робота). Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, здатність до здійснення наукового експериментального дослідження, здатність до самоаналізу і самооцінки).</p>	<p>Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; обізнаність і здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідженнями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.</p>	<p>Специфіка наукового експериментального дослідження (2 кредити)</p>
<p>Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, креативність, ціннісні орієнтири). Фахові (готовність до здійснення аналітико-синтетичної діяльності, здатність до здійснення</p>	<p>Здатність здійснювати аналіз, синтез, зіставлення, систематизацію й узагальнення для виявлення об'єктивних даних щодо системи педагогічних поглядів із урахуванням розвитку педагогічної думки</p>	<p>Методологічні засади історико-педагогічних досліджень (2 кредити)</p>

історико-педагогічного аналізу).	в Україні та за її межами.	
Модуль 3. Становлення і розвиток освітніх систем вищої школи України і зарубіжжя (3 кредити)		
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, креативність). Фахові (здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу, готовність до здійснення аналітико-синтетичної діяльності, здатність до самооцінки і самоаналізу).	Здатність до вибору відповідних методів та інструментальних засобів наукового дослідження з порівняльної педагогіки для розв'язання завдань, пов'язаних з обґрунтуванням шляхів використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в процесі реформування вітчизняної системи освіти. Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.	Ретроспектива розвитку освіти зарубіжних країн (2 кредити)
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, ціннісні орієнтації, здатність до рефлексії). Фахові (здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу, готовність до здійснення аналітико-синтетичної діяльності, здатність до самооцінки і самоаналізу).	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і людиновимірних, особистісно орієнтованих технологій на основі історико-педагогічного досвіду національної вищої освіти.	Національна вища освіта в історико-педагогічному контексті (1 кредит)

Вибіркові дисципліни (8 кредитів)		
Модуль 1. Освіта дорослих (5 кредитів)		
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, креативність, ціннісні орієнтири). Фахові (готовність до здійснення аналітико-синтетичної діяльності, здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу).	Здатність розв'язувати проблеми щодо удосконалення наукової та дослідницької діяльності у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих; здатність розробляти науково-дослідні програми і проекти.	Методологія педагогічних досліджень в освіті дорослих (2 кредити)
Загальні (комунікація, креативність, інформаційні технології). Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, здатність використовувати інформаційні ресурси, готовність до генерації власних ідей).	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і людиновимірних, особистісно орієнтованих технологій на основі історико-педагогічного досвіду національної вищої освіти.	Технології навчання дорослих (1 кредит)
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, здатність до рефлексії, критична самооцінка). Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, фахова комунікація англійською мовою, готовність до генерації власних ідей).	Здатність опановувати передові концептуальні та методологічні знання в галузі педагогічної освіти і освіти дорослих, порівняльної освіти дорослих, андрагогіки і на межі предметних галузей; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя. Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної	Компаративістські дослідження в освіті дорослих (2 кредити)

	толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.	
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, здатність до рефлексії, критична самооцінка). Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу, володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення, готовність до генерації власних ідей).	Здатність розв'язувати проблеми щодо удосконалення наукової та дослідницької діяльності в галузі освіти дорослих; здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає розроблення проектів зі створення відкритих систем освіти дорослих. Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.	Тенденції освіти дорослих в Україні і зарубіжжі (2 кредити)
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, здатність до рефлексії, критична самооцінка). Фахові (готовність до аналітико-синтетичної діяльності, здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу, готовність до генерації власних ідей).	Здатність до визначення тенденцій освіти дорослих в історичній ретроспективі в зарубіжному і вітчизняному вимірах. Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.	Ретроспектива становлення освіти дорослих (1 кредит)

**Модуль 2. Особистісний і професійний розвиток викладача-дослідника
(3 кредити)**

<p>Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, здатність до рефлексії, критична самооцінка,). Фахові (здатність до застосування самоаналізу і самооцінки, здатність до використання прийомів педагогічної майстерності).</p>	<p>Здатність до рефлексивного керування діяльністю студентів (переміщення їх у позицію активного суб'єкта навчання); розвиток їхньої компетентності щодо самоуправління власною діяльністю; організація процесу навчання як вирішення навчально-пізнавальних проблем на основі творчої взаємодії зі студентами; усвідомлення необхідності створення умов для формування у вихованців гуманної позиції у розумінні мети і завдань власної педагогічної діяльності; допомогти опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань освіти, навчання і виховання, оволодіти елементами педагогічної техніки керування собою; уміння використовувати засоби цілеспрямованого професійного вдосконалення.</p>	<p>Розвиток педагогічної майстерності викладача (1 кредит)</p>
<p>Загальні (комунікація, когнітивні уміння, аналітичні уміння, здатність застосовувати самооцінку і</p>	<p>Здатність наукового і літературного редагування наукових текстів, результатів власного текстотворення, вибір нормативних мовних засобів наукового</p>	<p>Мовна культура дослідника (1 кредит)</p>

самоаналіз). Фахові (вільна фахова комунікація українською мовою, здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації, здатність до генерації нових ідей).	стилю для усної і писемної презентації власних текстів рідною мовою, спрямованість на репрезентацію власного текстотворення науковій спільноті та громадськості у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.	
Загальні (когнітивні уміння, аналітичні уміння, комунікація, критична самооцінка). Фахові (здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, здатність до самоаналізу і самооцінки, здатність до педагогічного проектування).	Здатність розробляти кар'єрограму особистісного типу на основі знань про теорію й технологію професійно-культурного розвитку, проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.	Кар'єрне зростання дорослої людини: особистісний вимір (1 кредит)
Загальні (критична самооцінка, аналітичні уміння, когнітивні уміння, комунікація, ціннісні орієнтації). Фахові (уміння педагогічного проектування, здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, здатність до здійснення історико-педагогічного аналізу).	Здатність здійснювати аналіз історії розвитку ідей педагогічної майстерності, традицій підготовки вчителя у провідних навчальних закладах України; розуміння специфіки професійної підготовки майбутніх учителів, формування в них компетентнісної довершеності як творців педагогічної дії.	Історія педагогічної майстерності (1 кредит)

Інше (у разі потреби) _____

Гарант освітньої програми/керівник кафедри із спеціальної (фахової)
підготовки _____